

Del 1: Rammesætning – om underretninger

Fagprofessionelle har en skærpet pligt til at underrette ved bekymring for et barns trivsel. Underretninger er et vigtigt redskab i den tidlige opsporing af børn i mistrivsel og danner grundlag for den videre vurdering og indsats i Socialforvaltningen.

Barnets Lov (trådte i kraft 1. januar 2024) er en udløber af aftalen 'Børnene Først', der blev indgået i 2021.

Barnets Lov – Styrkede rettigheder for børn

Barnets Lov adskiller sig fra den tidligere lovgivning ved at styrke børns rettigheder og sikre tidligere indsats. Centrale ændringer:

- **Partsstatus fra 10 år:** Børn kan nu klage over afgørelser, der vedrører dem.
- **Ret til at sige nej til samvær:** Børn kan afvise samvær med forældre i en periode.
- **Støtte til søskende:** Søskenes behov inddrages ved anbringelser.
- **Behandling uden forældres samtykke:** Børn kan søge behandling i civilsamfundsorganisationer uden forældrenes godkendelse.
- **Øget fokus på børns rettigheder:** Større inddragelse og mulighed for at blive hørt.

Underretninger og screening efter lovændringen

Barnets Lov indeholder bestemmelser, der påvirker kommunens arbejde med underretninger:

- **Tidlig opsporing:** Øget fokus på at identificere udsatte børn tidligt.
- **Screening af oplysninger:** Kommuner skal nu screene oplysninger ved underretninger, hvilket kan sikre hurtigere hjælp til barnet og potentielt føre til færre underretninger.
- **Partsstatus for børn:** Indført for at øge barnets indflydelse på eget liv, men ændrer ikke kommunens handleforpligtelse og forventes derfor ikke at føre til flere underretninger.
- **Styrket samarbejde med civilsamfundet:** Organisationer kan nu indberette bekymringer om børn.

Disse ændringer skal understøtte, at udsatte børn får hjælp tidligere og sikrer en mere målrettet indsats.

Skolesocialrådgiveren samarbejder tæt med skole, familie og ressourcepersoner om elever med sociale eller adfærdsmæssige vanskeligheder.

- Der er 35 skolesocialrådgivere fordelt på byens skoler.
- De sikrer, at hjælp tilbydes tidligt i elevens forløb.
- De rådgiver lærere og forældre i tværfaglige indsatser.
- De brobygger til børnefamilieenheden i SOF, når der er behov for særlig støtte efter Barnets Lov.

Om daginstitutionssocialrådgivere

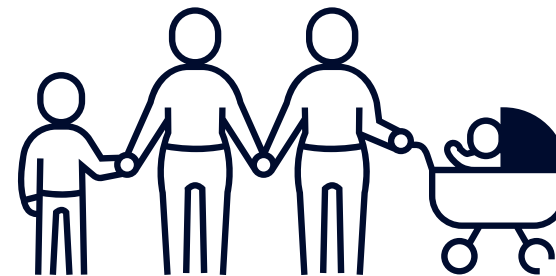
- Der er 20 daginstitutionssocialrådgivere fordelt på byens dagtilbud
- Formålet med daginstitutionssocialrådgiverordningen er at styrke den tidlige opsporing og understøtte en tidlig indsats overfor børn og familier med sociale udfordringer i dagtilbud.
- Daginstitutionssocialrådgiverne varetager i det rådgivende arbejde en konsulentrolle i daginstitutionerne.
- Konsulentrollen har mange funktioner, der på hver sin måde er med til at forebygge sociale vanskeligheder hos børnene og understøtte et godt samarbejde mellem daginstitutioner, Socialforvaltningen og familier.

Del 2: Indsigter og citater fra kvalitative interviews

Seks interviews med ledere giver kvalificeret indsigt i praksis og kan belyse centrale udfordringer, men de bør ses som et supplement til andre datakilder snarere end som en dækkende analyse af underretningssystemet.

Forældresamarbejde og tillid

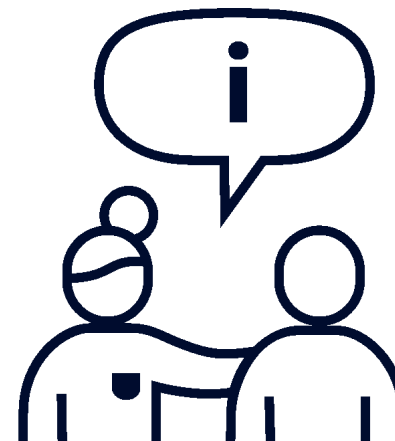
- Fagpersoner vægter samarbejdet med forældre højt – forældre skal opleve, at personalet i dagtilbud og skoler er gennemsigtige, og der er en oplevelse af, at underretninger hvor forældre er ”med om bord” har størst positiv betydning for barnet. Frygten for systemet blandt forældre kan gøre samarbejdet svært.
- **Souschef skole:** *”Når vi kan inddrage forældrene og få dem med i processen, skaber det de største forandringer. Ellers risikerer vi, at de møder op med paraderne oppe.”*
- **Dagtilbudsleder:** *”Vi er meget ærlige med forældrene og inddrager dem tidligt i processen for at bevare troværdigheden. Vi vil ikke risikere, at de føler, vi går bag deres ryg. Der er ikke nogen, der skal føle, at vi ikke er gennemsigtige. Og at det at være ærlig og åben og sårbar kan resultere i, at der sker noget bag om ryggen på dem.*

Ledelsens centrale rolle

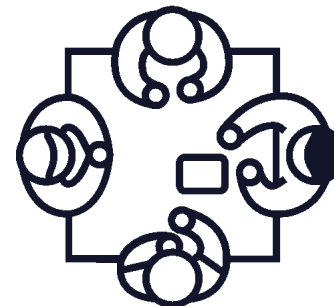
- Ledelsen på den enkelte enhed spiller en afgørende rolle i at tage ansvar for underretninger – både ift. sparring til medarbejdere, afsendelse af underretninger og forældredialogen.
- **Skoleleder:** *"Vores afdelingsledere vurderer underretningen sammen med ressourcecenteret, inden den sendes."*
- **KKFO-leder:** *"Personalet sender aldrig en underretning selv – det er altid en leder, der tager dialogen med forældrene."*

Brug af socialrådgivere og tværfagligt samarbejde

- Socialrådgivere bruges som sparringspartnere både før og efter underretninger. Det sker ved, at de deltager i møder med forældre inden eller efter underretning, hvor de er en vigtig ressource, der blandt andet kender regler og lovgivning på området.
- De bidrager ved at kvalificere selve teksten i en underretning, hvilket fører til at det er de rette børn, der underrettes på, så sagen ikke lukkes allerede ved modtagelsen i SOF. Slutteligt er det en stor fordel at have socialrådgiverne med på personalemøder til kompetenceudvikling og erfaringsudveksling, eller på forældremøder til at mindske angst og fordomme, samt til at gå i proaktiv dialog med forældre, der er i vanskelige situationer.
- **Dagtilbudsleder:** *“Vi kan inddrage socialrådgiveren, både før og efter en underretning, for at sikre bedst mulig støtte til familien.”*
- **Klyngeleder dagtilbud:** *“Dagtilbudssocialrådgiveren er med til at vurdere, om der skal underrettes, om vi skal vente med at underrette, eller gå videre med det samme.”*

Tilbageløb fra SOF

- Oplevet mangel på tilbageløb fra SOF efter en underretning nævnes i flere interviews som en udfordring.
- **Skoleleder:** *"Vi får ikke altid en tilbagemelding. Nogle gange sender vi en ny underretning, eller vi ringer til skolesocialrådgiveren. Så bruger vi andre veje."*
- **KKFO-leder:** *"Vi får altid en kvittering på underretningen, men derefter ved vi ikke, hvad der sker. Jeg har ikke prøvet at få et svar på de underretninger, jeg sender"*
- **Souschef skole:** *"Tilbagemeldingerne fra SOF er meget varierende. Nogle gange får vi god dialog, men nogle gange hører vi ingenting."*

Perspektiver på samarbejdet mellem SOF og BUF

- Tæt samarbejde mellem SOF og BUF bl.a. via skolesocialrådgiverne og dagtilbudsrådgiverne er vigtigt for at kunne afhjælpe usikkerheder – herunder ift. tilbageløb
- Skolesocialrådgiverne og dagtilbudsrådgiverne er ressourcepersoner, der også kan bruges i dialogen efter en underretning – både om det videre forløb og tilbageløb efter en underretning
- Der findes en række muligheder for vejledning og oplysninger om underretningspligten og rammerne for tilbageløb gennem hjemmesiden ("*Bekymret for et barn eller ung - fagperson*") og handlevejledning til fagpersoner om både bekymring, selve underretningen og forløbet efter en underretning ("*Handlevejledning ved mistrivsel*")
- Fagpersoner modtager efter underretning en kvittering og skal efterfølgende have informationer om, hvad underretningen har ført til. Alt efter forløbet for barnet kan der gå noget tid inden tilbagemelding.
- Lovgivningen om deling af oplysninger på det sociale område er meget restriktiv - det kan gøre det svært at imødekomme efterspørgslen på oplysninger i det omfang underretter kan ønske. Når forældre senere samtykker kan samarbejde om indsatsen med skole/dagtilbud mv. startes op i de tilfælde, hvor det er relevant.

Del 3: Indsigter fra kvantitative data

Kvantitative data giver indsigt i udviklingen i underretninger, herunder tendenser over tid, forskelle mellem aktører og sammenhænge mellem underretninger og forebyggende indsatser. Data kan understøtte strategiske prioriteringer, men forklarer ikke de bagvedliggende årsager eller kvaliteten af underretningerne.

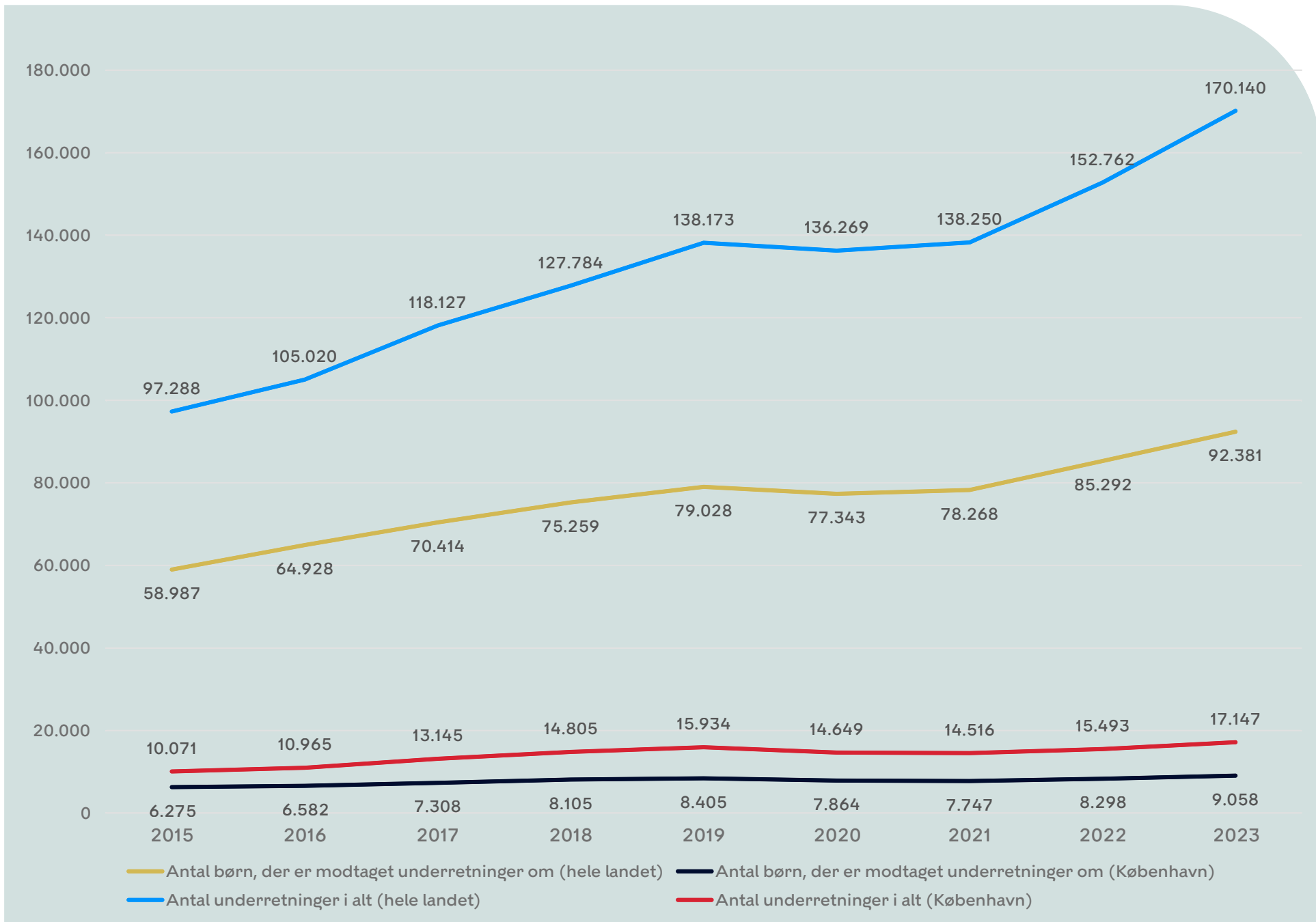
Stigning i antal børn, der underrettes om og i antallet af underretninger både nationalt og i København

Der ses en stigning i antallet af underretninger samt i antallet af børn, der underrettes om.

I hele Danmark er stigningen på antal underretninger 75 % fra 2015-2023. I København er stigningen lidt mindre – stadig på 70%

Antallet af børn, der underrettes om, er steget i mindre omfang – men dog stadig med 57% i Danmark og 44% i København.

Der ses en stigning fra 6 til 8 procent i børn og unge mellem 0-18 år, der er blevet udsat for en underretning om, det seneste år. Procenten er samme niveau som i hele landet.

Der ses en stigning i antallet af børn, der underrettes om, jo ældre de bliver

Der laves markant flere underretninger om børn, jo ældre de bliver.

Over tid er der store stigninger for de ufødte børn. Herudover ses der størst stigninger for de ældste børn og unge frem mod de 15 år.

Klart størst stigninger ses for de 11-13-årige med stigninger på over 70 procent fra 2015-23.

Samlet set bliver der lavet underretninger på lidt flere drenge (54 procent) end piger (46 procent).

Antal børn, der er modtaget underretninger om fordelt på alder

Opgjort for 2023 for København

Kilde: Danmarks Statistik

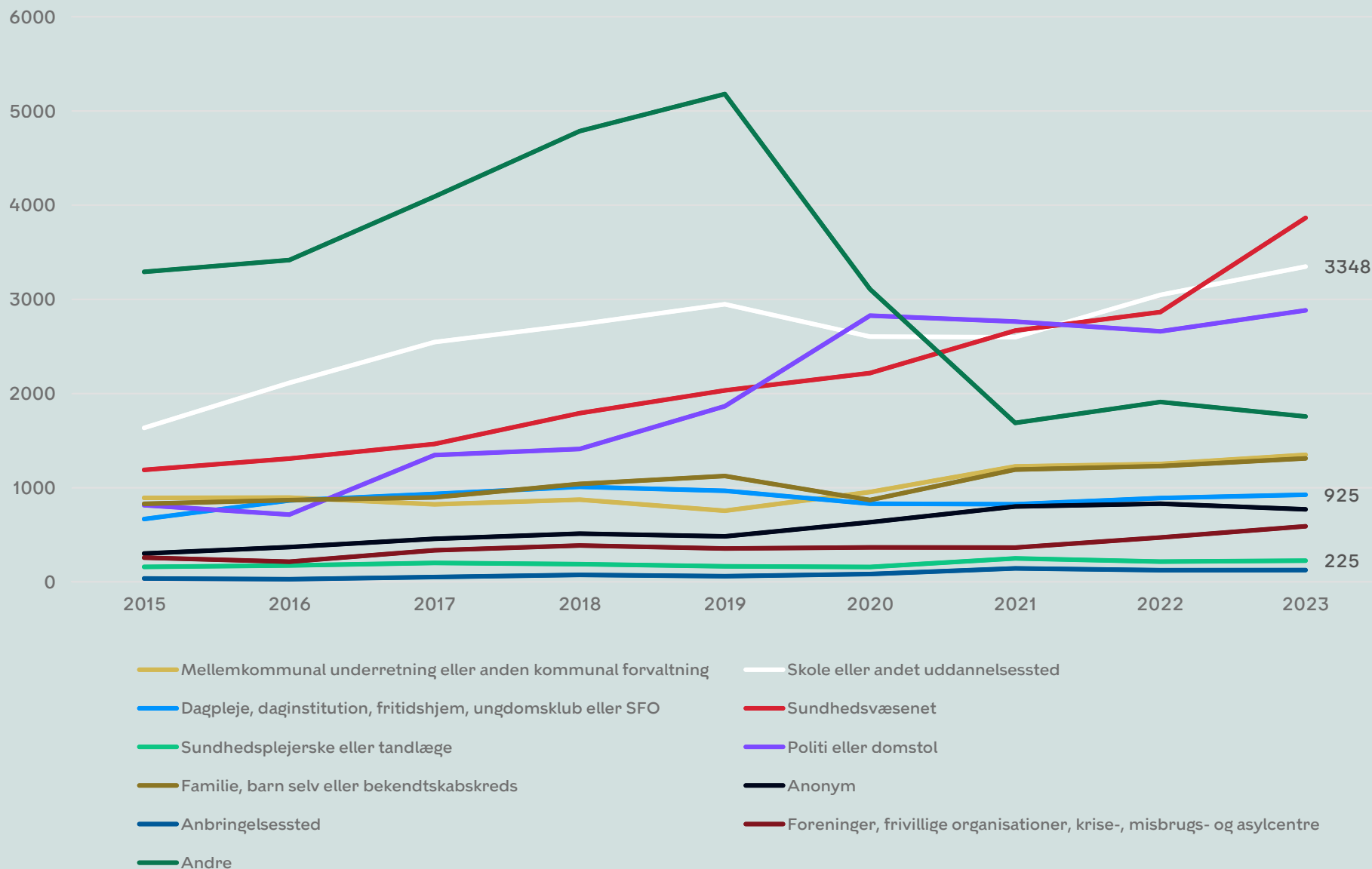
Størstedelen af underretninger kommer fra skoler, sundhedsvæsen og politi

Der ses en stigning i underretninger fra alle forskellige underrettere (det kan dog også delvist skyldes bedre data, da gruppen "andre" som den eneste har et fald).

Stigningen er mindst i den brede gruppe *Dagpleje, daginstitution, fritidshjem, ungdomsklub eller SFO* – men stadig på 40 procent. Der ses stigninger på over 100 procent i skoler mv., mens bl.a. *sundhedsvæsenet* og *politi eller domstole* står for stigninger på over 200 procent.

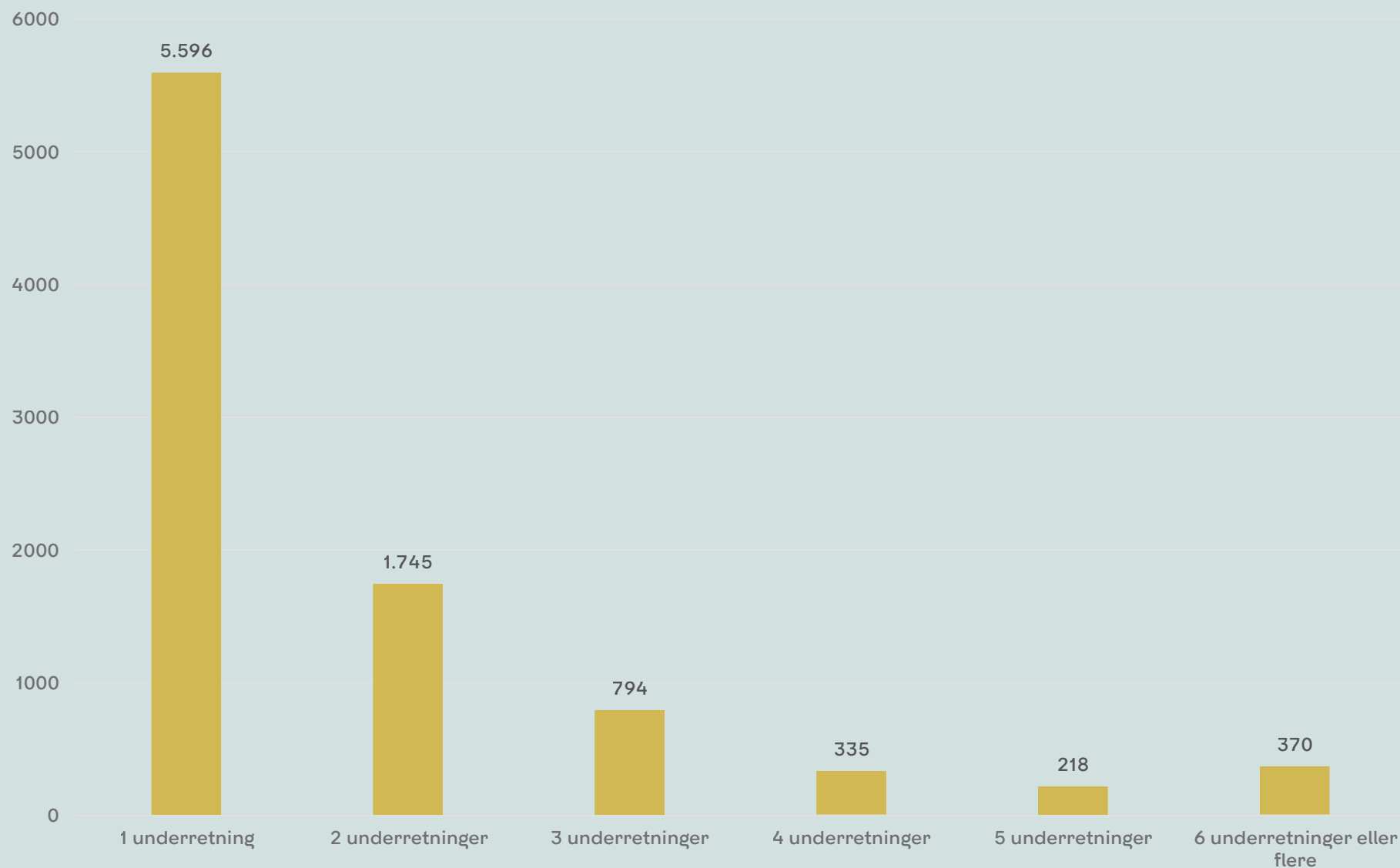
Det er påfaldende, at skoleområdet underretter mere end tre gange så ofte, som dag- og fritidstilbud.

Antal underretninger i København fordelt på, hvem der underretter

Mange børn bliver der underrettet om en enkelt gang, mens der også laves flere underretninger på en relativt stor gruppe

Antal børn med en eller flere underretninger 2023

Kilde: Danmarks Statistik

Antallet af børn og unge, der modtager forebyggende foranstaltninger og indsatser er steget med 47 procent fra 2015-23

Tidligt forebyggende foranstaltninger og indsatser tegner sig for den største procentvise stigning på 147 % fra 2015-23.

Antallet af børn i København, der modtager forebyggende foranstaltninger

